USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **M. B.**, zast. Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Ovenecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 7. 2021, č. j. OAM-78/LE-BE01-VL14-PS-2021, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 12. 8. 2021, č. j. 57 A 4/2021 - 39,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobkyně, Mgr. Bc. Filipu Schmidtovi, LL.M.,, advokátovi se sídlem Ovenecká 78/33, Praha 7, **se přiznává** odměna za zastupování žalobkyně v řízení o kasační stížnosti ve výši **4 114 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, ze dne 8. 1. 2021, č. j. KRPA-8797-14/ČJ-2021-000022-SV, bylo žalobkyni uloženo správní vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Dne 1. 7. 2021 byla zajištěna podle § 124 odst. 1 písm. c) uvedeného zákona za účelem správního vyhoštění a dne 4. 7. 2021 podala žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný poté rozhodnutím uvedeným v záhlaví rozhodl o zajištění žalobkyně dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), který ji zamítl rozsudkem uvedeným v záhlaví. Shledal, že byly splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a že nebylo možné uplatnit mírnější alternativu podle § 47 daného zákona. Žalovaný uvedl skutečnosti nasvědčující tomu, že by žalobkyně mařila řízení či výkon rozhodnutí, přičemž odkázal na její dosavadní porušování předpisů spočívající v tom, že jí správní vyhoštění bylo uloženo v lednu 2021, nicméně nadále pobývala na území ČR. Finanční záruku, kterou navrhovala složit, § 47 zákona o azylu nezná. Na závěru, že by nespolupracovala se státními orgány, nic nemění skutečnost, že má v ČR přítele a že má kde pobývat. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 11. 6. 2021, č. j. 4 Azs 136/2021 - 50, daná skutečnost nepředstavuje důvod pro aplikaci opatření dle § 47 zákona o azylu.

[3] Ohledně námitky nejasného běhu lhůty pro vycestování po dokončení soudního přezkumu rozhodnutí o vyhoštění krajský soud uvedl, že je podstatné, že se žalobkyně v době zajištění nacházela na území ČR neoprávněně. I kdyby se domnívala, že jí právní mocí rozsudku ve věci správního vyhoštění počala běžet nová patnáctidenní lhůta k vycestování, měla území ČR opustit dne 29. 6. 2021. Žalobkyně byla ve věci správního vyhoštění zastoupena advokátem, proto není důvodná její námitka, že nevěděla, jak se počítá lhůta k vycestování.

[4] Krajský soud neshledal důvodnou ani námitku ohledně délky zajištění. Dle rozsudku NSS ze dne 23. 1. 2019, č. j. 1 Azs 363/2017 - 38, není možné osobu zajistit na kratší dobu, než je doba řízení o mezinárodní ochraně. Zajištění v délce 110 dní již obstálo v přezkumu NSS např. v rozsudku ze dne 7. 2. 2019, č. j. 1 Azs 316/2017 - 43. Žalobkyně neuvádí konkrétní okolnosti, které měl žalovaný vzít v potaz při určování doby zajištění. K námitce nedostatečné periodicity soudního přezkumu uvedl, že se jednalo o zákonnost prvotního zajištění, a proto nešlo o obdobnou situaci jako ve věci řešené NSS pod sp. zn. 8 Azs 26/2018, kdy Ústavnímu soudu předložil návrh na zrušení úpravy v zákoně o pobytu cizinců. Samotná délka zajištění nezbavuje žalobkyni možnosti soudního přezkumu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[5] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podřazených pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Přijatelnost kasační stížnosti spatřuje v nesprávném postupu žalovaného a krajského soudu, neboť se věnovali pouze tomu, že jí bylo uloženo správní vyhoštění, aniž by vzali v potaz, že poskytla dostatečné vysvětlení ohledně svého jednání a uvedla, kde má hlášený pobyt a že bydlí s přítelem, který je český občan. Navrhla též složení finanční záruky. Daný postup představuje zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do jejího hmotněprávního postavení. Dalším důvodem přijatelnosti je skutečnost, že žalovaný ani krajský soud dostatečně nezkoumali možnost pravidelného soudního přezkumu zajištění a omezení její osobní svobody.

[7] Krajský soud a žalovaný nevzali v potaz individuální okolnosti případu. Napadená rozhodnutí nereflektují všechny zjištěné skutečnosti. Žalovaný byl povinen zohlednit

možnost využití mírnějších prostředků. Stěžovatelka má partnera s českým občanstvím, se kterým bydlí a je schopná se žalovanému pravidelně hlásit. Též uvedla, že je schopna složit jako záruku 100 000 Kč. Na policii se dostavila dobrovolně a nebyla si vědoma neoprávněného pobytu, jelikož nebyla poučena o svém postavení v době podání kasační stížnosti ve věci správního vyhoštění. Pravdivost jejích tvrzení nebyla zpochybněna. Svá tvrzení podpořila důkazy, ke kterým ale krajský soud nepřihlédl. Stěžovatelka byla informována, že může po dobu soudního řízení ve věci správního vyhoštění pobývat na území ČR. Po zamítnutí její žaloby uplynula lhůta pro vycestování, nicméně kvůli nejasnému výkladu nevěděla, že již nemůže na území ČR pobývat. Bez pobytového oprávnění na území ČR pobývala pouze 9 dní. Ačkoliv není finanční záruka alternativou zajištění dle zákona o azylu, lze ji v daném případě vnímat jako důkaz její snahy o spolupráci se správními orgány. Bylo tedy možné uplatnit alternativní prostředky dle § 47 odst. 1 zákona o azylu.

[8] Skutečnost, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, není relevantní pro posuzování možnosti uplatnění alternativ zajištění. Argumentace ohledně účelového podání její žádosti budí dojem „hledání“ důvodů ve prospěch zajištění. Nesouhlasí s tím, že její žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Podklady pro posouzení, zda se jedná o účelovou žádost, jsou nepřezkoumatelné pro svou obecnost. Žalovaný s ní měl provést pohovor, ve kterém by se doptal na důvody její žádosti.

[9] Dále nesouhlasí s délkou svého zajištění, jelikož žalovaný nezohlednil okolnosti případu. Stanovením doby zajištění na maximální možnou délku dochází k omezení základního lidského práva. Doba trvání zajištění by v jejím případě měla skončit dne 22. 10. 2021, přičemž není pravděpodobné, že by v uvedený den bylo o její žádosti rozhodnuto. Určování doby zajištění dle zákonem předpokládaných lhůt nelze upřednostnit před ochranou práva na účinný soudní přezkum. Dle Evropského soudu pro lidská práva musí tato kontrola proběhnout urychleně a musí být vykonávána s určitou periodicitou. Stanovením doby zajištění na 110 dnů došlo k zamezení periodicity soudního přezkumu zákonnosti zajištění. Dle rozsudku NSS ze dne 4. 9. 2012, č. j. 7 As 97/2012 - 26, č. 2780/2013 Sb. NSS, by správní orgány měly dobu zajištění stanovovat tak, aby byl v nejvýše měsíčních intervalech umožněn účinný soudní přezkum. Stanovená doba neodpovídá pravidelnému přezkumu ve smyslu čl. 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Evropská úmluva“). Nesouhlasí se závěrem, že se v jejím případě nejedná o obdobnou situaci, kterou NSS předložil Ústavnímu soudu ve věci sp. zn. 8 Azs 26/2018. Vedle žaloby proti rozhodnutí o zajištění lze podat žádost o opětovné přezkoumání důvodu zajištění a propuštění ze zařízení pro zajištění cizinců až po uplynutí jednoho měsíce od nabytí právní moci rozsudku. Ustanovení § 46a odst. 10 zákona o azylu je ohledně určení doby zajištění provázáno s jeho odstavcem 5. Nelze proto souhlasit s krajským soudem, že může namítat absenci účinného periodického soudního přezkumu v případě opětovného posouzení důvodů zajištění.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí. Z výpovědi stěžovatelky vyplynulo, že během pobytu na území ČR nerespektovala své povinnosti, jelikož na území ČR přicestovala již v březnu 2020 a o mezinárodní ochranu zažádala až dne 4. 7. 2021. Žalovaný i krajský soud vycházeli při rozhodování z okolností, které svědčily pro závěr, že byla žádost o mezinárodní ochranu podána účelově. V napadeném

rozhodnutí zdůvodnil, z jakých konkrétních důvodů dospěl k názoru o potřebě zajištění v zařízení pro zajištění cizinců.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[12] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se NSS ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém interpretoval neurčitý právní pojem *„přesah vlastních zájmů stěžovatele“*. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[13] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[14] Vzhledem k tomu, že stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti také důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se NSS nejprve tímto důvodem a pro stručnost odkazuje na judikaturu ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod (viz např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS). Napadený rozsudek není nepřezkoumatelný, jelikož se v něm krajský soud dostatečně zabýval žalobními námitkami a své závěry řádně odůvodnil, přičemž vycházel z judikatury NSS. Skutečnost, že stěžovatelka nesouhlasí s jeho závěry, nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro jeho údajnou nepřezkoumatelnost.

[15] K námitce, že stěžovatelka nabízela složení finanční záruky, NSS uvádí, že zákon o azylu neupravuje zvláštní opatření spočívající ve složení peněžních prostředků, jako je tomu v § 123b odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, a proto žalovaný nebyl povinen k finanční záruce přihlédnout. Též neupravuje zvláštní opatření spočívající v oznámení místa pobytu cizince, které je upraveno v § 123b odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Krajský soud správně odkázal na bod [20] rozsudku NSS č. j. 4 Azs 136/2021 - 50, dle kterého platí: *„Sama skutečnost, že stěžovatel má kde pobývat, nepředstavuje důvod pro aplikaci zvláštního opatření podle § 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu.“* Je třeba připomenout, že zajištění dle § 46a zákona o azylu sleduje jiný účel než zajištění za účelem správního vyhoštění dle § 124 zákona o pobytu cizinců (viz rozsudek NSS ze dne 12. 2. 2016, č. j. 5 Azs 16/2016 - 32).

[16] Stěžovatelka rozporuje, že žádost o udělení mezinárodní ochrany podala účelově, a namítá, že s ní měl žalovaný provést pohovor ohledně důvodů její žádosti. Dle bodu [18] rozsudku NSS ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 101/2017 - 36, předmětem posouzení v dané věci *„není posouzení důvodnosti žádosti samotné, ale zákonnost zajištění stěžovatele po jejím podání."* Dle rozsudku NSS ze dne 25. 5. 2017, č. j. 7 Azs 123/2017 - 32, závisí zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu na objektivních okolnostech případu, které zakládají oprávněné důvody se domnívat, že je žádost o mezinárodní ochranu účelová (např. dosavadní jednání cizince, délka pobytu na území apod.). Těmito okolnostmi se žalovaný i krajský soud zabývali. Žalovaný též nebyl povinen s ní provést pohovor ohledně důvodů její žádosti, jelikož takový pohovor je součástí řízení o udělení mezinárodní ochrany a nikoliv řízení o zajištění dle zákona o azylu.

[17] Dle stěžovatelky měla být v jejím případě využita zvláštní opatření dle § 47 zákona o azylu. Při zvažovaní zvláštních opatření jako alternativy k důvodu zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) uvedeného zákona je namístě zohlednit pobytovou historii žadatele, včetně případného maření předchozích rozhodnutí o správním vyhoštění (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48). Dané skutečnosti byly žalovaným i krajským soudem zohledněny.

[18] K námitce, že stěžovatelka nevěděla, že již nemůže na území ČR pobývat, NSS konstatuje, že byla zajištěna dne 1. 7. 2021, tedy v době, kdy není sporné, že na území ČR pobývala nelegálně. Navíc není podstatné, zda skutečně nevěděla, že její pobyt nebyl v rozhodném období oprávněný, ale zda se v rozhodné době fakticky zdržovala na území ČR nelegálně (srov. např. rozsudek NSS ze dne 21. 9. 2016, č. j. 10 Azs 152/2016 - 29).

[19] Stěžovatelka též nesouhlasí se stanovenou délkou doby zajištění 110 dnů. Nejvyšší správní soud např. ve výše citovaném rozsudku č. j. 1 Azs 316/2017 - 43 posoudil shodnou dobu zajištění jako přiměřenou, a to na půdorysu obdobné kasační stížnosti argumentující čl. 5 odst. 4 Evropské úmluvy. K požadavku periodického přezkumu důvodů zajištění se v daném rozsudku vyjádřil v bodě [37], kde uvedl: *„Související námitce požadavku na periodický přezkum důvodů zajištění, kterému dle stěžovatele stanovená maximální doba de facto brání, kasační soud nepřisvědčil s ohledem na skutečnost, že stěžovatel může v zajištění požádat žalovaného o opětovné posouzení důvodů zajištění dle § 46a odst. 10 zákona o azylu (v době vydání zajištění totožné znění v odst. 9 téhož ustanovení)."* Ve věci řešené pod sp. zn. 8 Azs 26/2018, na niž stěžovatelka odkazuje, byl Ústavnímu soudu předložen návrh na zrušení § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců, který upravuje soudní přezkum žádosti o propuštění ze zajištění, netýká se tedy nyní aplikovaného zákona o azylu ani soudního přezkumu samotného prvotního zajištění.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a s. ř. s.

[21] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak

měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[22] Usnesením NSS ze dne 10. 9. 2021, č. j. 9 Azs 197/2021 - 22, byl stěžovatelce ustanoven zástupcem Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M., advokát se sídlem Ovenecká 78/33, Praha 7. Hotové výdaje a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci odměnu za jeden úkon právní služby, a to doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. téže vyhlášky], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč [§ 13 odst. 4 téže vyhlášky]. Částku odměny je dále nutno zvýšit o 21 %, neboť zástupce stěžovatelky je plátcem daně z přidané hodnoty. Ustanovený zástupce nedoložil, že by proběhla první porada se stěžovatelkou, proto mu NSS nepřiznal odměnu za úkon dle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu. Celková odměna proto činí částku ve výši 4 114 Kč, která mu bude vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. prosince 2021

JUDr. Radan Malík
předseda senátu